

برندگان نوبل کوچک

جایزه هانس کریستین آندرسن ۲۰۱۰

سحر ترهنده

پس از ماه‌ها تلاش، تهیه‌ی پرونده‌ی کاری، گزارش، داوری و جلسه، نهایتاً داوران مهم‌ترین جایزه‌ی ادبیات کودک جهان، دیوید آلموند^۱، نویسنده‌ی انگلیسی را به دلیل آفریدن آثاری به سبک رئالیسم جادویی برای کودکان و نوجوانان و شیوه‌ی داستان‌سرایی منحصر به فردی که تخیل مخاطبان را به کار می‌اندازد و آن‌ها را به خواندن و اندیشیدن مشتاق می‌کند، تحسین کردند و او را سزوار دریافت جایزه‌ی نویسنده‌ی هانس کریستین آندرسن دانستند. یوتا باوئر^۲، تصویرگر آلمانی نیز به دلیل رویکرد فلسفی‌اش در کار تصویرگری، اصالت، خلاقیت و توانایی در برقراری ارتباط با مخاطبان، مورد توجه هیئت داوران قرار گرفت و از میان ۲۷ تصویرگر برجسته‌ی دیگر از سراسر جهان، جایزه‌ی آندرسن را از آن خود کرد. در این میان حضور دو نام ایرانی، زهره قایینی به عنوان رئیس هیئت داوران و احمد رضا احمدی نویسنده، کاندید شورای کتاب کودک ایران، باعث مباهات و خرسندی بود. در این فرصت سعی خواهد شد تا با توضیحی کوتاه در رابطه با نویسندگانی که به لیست نهایی راه یافته‌اند، به اختصار به زندگی و آثار پنج تصویرگر برتر و برنده‌ی نهایی پرداخته شود.

داوران جایزه‌ی آندرسن پس از ماه‌ها بررسی و مطالعه‌ی آثار، در نهایت ۵ نویسنده و ۵ تصویرگر را از میان ۵۵ کاندید معرفی شده از سوی ۳۲ دفتر بین‌المللی کتاب برای نسل جوان، انتخاب و به عنوان لیست نهایی معرفی کردند. از این مرحله به بعد داوری و بررسی‌ها روی این کاندیداها متمرکز شد تا در نهایت یک نویسنده و یک تصویرگر به عنوان برنده معرفی شدند. همان‌گونه که بارها در مقالات متفاوت عنوان شده است، جایزه آندرسن به عنوان مهم‌ترین و ارزشمندترین جایزه‌ی ادبیات کودک، به نویسنده و تصویرگری تعلق می‌گیرد که در قید حیات باشد و مجموعه آثارش سهمی پایدار در ارتقا و تکامل ادبیات کودک کشور خود و جهان داشته باشد.

پنج نویسنده‌ای که به لیست نهایی جایزه‌ی آندرسن راه یافتند عبارتند از:

- دیوید آلموند (انگلستان)
- احمد رضا احمدی (ایران)
- بارتولومئو کمپوس دی کوئبروس^۳ (برزیل)
- لِنارت هلسینگ^۴ (سوئد)
- لوئیس چِنسِن^۵ (دانمارک)

دلایل این انتخاب به اختصار در سایت IBBY این‌گونه عنوان شده است: داستان‌های کوتاه و مسحورکننده‌ی احمد رضا احمدی با زبانی شاعرانه درباره‌ی انسانیت، عشق، طبیعت و صلح با مخاطبان خردسال و بزرگسالان خود سخن می‌گویند. آثار دیوید آلموند رمان‌هایی عمیقاً فلسفی‌اند که مورد توجه کودکان و نوجوانان قرار دارند. این رمان‌ها با رئالیسم جادویی قدرتمندشان باعث ایجاد میل به خواندن در مخاطبان می‌شوند. بارتولومئو کمپوس دی کوئبروس به عنوان نویسنده‌ای با نثر شاعرانه و اشعاری بازیگوشانه به دلیل احساس مسئولیت بالا در قبال زیبایی و هنر عمیقاً مورد ستایش است. لِنارت هلسینگ شاعری طراز اول است که لذت و زیبایی زبان را به وسیله قدرتش در ایجاد ریتم و بازی‌های کلامی به نمایش می‌گذارد. لوئیس چِنسِن قصه‌گویی بسیار قدرتمند است که به زیبایی تمام دنیای جادو را با واقعیت در هم می‌آمیزد.

تصویرگرانی که به لیست نهایی جایزه‌ی اندرسن راه یافتند عبارت‌اند از:

- یوتا باوئر (آلمان)
- کارل کنوت^۶ (بلژیک)
- اتینه دلِسرت^۷ (سوئیس)
- اِسوتلان یوناکوویچ^۸ (کرواسی)
- راجر ملو^۹ (برزیل)

دلایل این انتخاب به اختصار این گونه عنوان شده است: یوتا باوئر با تصاویری که رویکرد فلسفی منحصر به فرد و خلاقیتی دارند توانسته میان زبان بصری و کلامی ارتباط و هماهنگی مثال زدنی ایجاد کند. آثار اعجاب انگیز کارل کنوت داستان‌ها را با قدرت تمام و با زبانی بصری که او را به عنوان پیشرو در تصویرگری کتاب‌های تصویری مدرن مشهور کرده‌اند، به نمایش می‌گذارد. تأثیر اتینه دلِسرت روی گروه بزرگی از تصویرگران در نقاط متفاوت جهان کاملاً قابل شناسایی و انکار ناپذیر است، ترکیب جادو و واقعگرایی به همراه تصاویری عجیب و بسیار نزدیک به بیننده، برای او سبکی خلاق و متفاوت بوجود آورده است. تصاویر اسوتلان یوناکوویچ نمایشگر ترکیب‌هایی بسیار زیبا است، ترکیبی که در عین بیانگر و احساسی بودن، شوخ طبعانه خلاق و مهیج است. دنیای آثار راجر ملو طیفی گسترده و غنی از تکنیک، خلاقیت، رنگ و الهام است. تصاویر او جملگی ابتکاری، سحر آمیز و فریبنده‌اند.

کارل کنوت

کارل کنوت در آگوست ۱۹۶۹، در روستای کوچکی در مرز بلژیک و فرانسه به دنیا آمد. او بزرگ‌ترین فرزند در میان سه کودک خانواده بود و به زودی مشخص شد که آینده‌ای رنگین و متفاوت خواهد داشت. پس از کارهایی نظیر رنگ آمیزی سفال و هنرنمایی در سیرک او تصمیم گرفت تا به تحصیل در زمینه طراحی گرافیک بپردازد. به همین دلیل برای شرکت در دوره‌های طراحی گرافیک راهی شهر گنت و مدرسه هنر سنت لوکاس شد. پس از پایان دوره آموزش به عنوان مدیر هنری شروع به کار در آژانس‌های نشر کرد. کارل کنوت کار تصویرگری حرفه‌ای خود را در سال ۱۹۹۶ با کتاب کودکی به نام (Varkentjes van Marsepein) به نویسندگی گرت دی کوکر^{۱۰} آغاز کرد. پس از این کتاب همکاری میان این دو ادامه یافت، آن‌ها شش کتاب تصویری دیگر با مضامین و کارکردهای متفاوت با هنرمندی تمام خلق کردند. این روند به گونه‌ای ادامه یافت که در انتهای سال ۲۰۰۰ کارل به صورت تمام وقت به تصویرگری خصوصاً تصویرگری برای ادبیات کودک مشغول شد.

در سال ۲۰۰۲ کارل خود شروع به نوشتن به صورت جدی کرد. اولین کتابی که او خود نوشت و تصویر کرد، داستان عشق جذاب آقای مورف نام دارد. این کتاب را ناشر معروفی به نام مک میلان به چاپ رسانید. کارل همچنین در طول سالیان با تعداد بسیاری نشریه و مجله کودکان همکاری داشته و تصاویر بی شماری برای آنان خلق کرده است. او در ضمن، طراحی تئاتر و باله را نیز در برنامه‌ی کاری خود دارد. جدیدترین چالش حرفه‌ای این تصویرگر و هنرمند توانا، طراحی صحنه و لباس باله‌ای به نام *Voltaire's 'La Princesse de Babylon'* برای تئاتری فرانسوی است. او تصویرگری خلاق و قدرتمند است و با احترام به مخاطبان خود آثاری بی‌بدیل و درخور توجه خلق می‌کند. کنوت با خلق تصاویری اعجاب‌آور و استفاده از کنتراست رنگی بالا به آثار خود جنبه‌ای بیانی و روایتگر داده است. حضور عناصر فرهنگی و بومی در تصاویر کتاب‌های او از نقاط قوت کار تصویرگر به شمار می‌آیند. تصویرگر وام‌دار نقاشان و سبک‌های هنری اروپایی است و در بسیاری از کتاب‌هایش این ادای دین و تعلق خاطر مشهود است. مهارت تصویرگر در طراحی شخصیت‌های انسانی و حیوانی نشان از قدرت دست و تجربه‌ی بسیار دارد. طراحی‌ها با وجود داشتن اغراق‌های فراوان بیانگرا و اصولی هستند، امری که نشان می‌دهد او کاملاً به اصول طراحی و تصویرگری آشنا و مسلط است. تصاویر کارل کنوت به دلیل سبک منحصر به فرد و بسیار قدرتمندش از میان سایر آثار قابل شناسایی است. تصاویر کتاب‌های او نشان از میزان دقت و مطالعه تصویرگر در رابطه با موضوعات متنوع و گسترده دارد. پوشش، شخصیت پردازی، فضاسازی و سایر عناصر در داستان‌های متفاوت با دقت و درست انتخاب شده و بر تعهد تصویرگر نسبت به متن و مخاطب تاکید دارد.

آئینه دل‌سرت

آئینه دل‌سرت در سال ۱۹۴۲ در سوئیس به دنیا آمد. او در حال حاضر به همراه همسرش ریتا مارشال و پسرشان آدریان در Lakeville زندگی می‌کند. اکنون نزدیک به سی سال است که این هنرمند خود آموخته، ایده‌ها، علایق، تخیلات و کابوس‌های خود و کودکان را به زبان بصری ترجمه می‌کند. این تفکرات و نقطه نظرها در طول سالیان تبدیل به تصویرگری کتاب، نشریه، پوستر، فیلم انیمیشن، نقاشی و مجسه شده‌اند. او توانسته است با دنیایی خیال انگیز و مناظری زیبا هم زمان مخاطبان خردسال و بزرگسال را مجذوب آثارش کند. آثاری که با ترکیب دنیای خیال و واقعی تلاش دارند دنیای ذهنی تصویرگر و دریافت او از ادبیات را تعریف کنند و جهانی ماندگار و ابدی برای مخاطب به نمایش گذارند.

دل‌سرت تا به حال برای بیش از هشتاد کتاب تصویرگری کرده است، برخی از این کتاب‌ها به بیش از چهارده زبان ترجمه شده‌اند و بیش از چهار میلیون نسخه از این کتاب‌ها در نقاط مختلف جهان به فروش رسیده است. از کتاب بسیار مبتکرانه‌ی او (مهمانی بی‌پایان^۱) که در دهه‌ی ۶۰ به چاپ رسید گرفته تا همکاری مثال زدنی‌اش با اوژن یونسکو در کتاب (قصه‌ی شماره یک^۲)، تا جدیدترین کتاب‌هایش (ترانه‌ی بسیار بسیار طولانی^۳)، (هفت کوتوله^۴) و (هامپی دامپی^۵)، همه و همه دل‌سرت را به عنوان یکی از پدران کتاب تصویری مدرن به ثبت رسانده‌اند.

کتاب‌ماه کودک و نوجوان
خرداد ۱۳۸۹

تصاویر آئینه دلسرت علاوه بر کسب جوایز بی‌شمار موفق شده‌اند تا راه خود را در معروف‌ترین و مهم‌ترین نشریات و روزنامه‌های جهان چون *The New York Times*، *The Atlantic*، *Le Monde* باز کنند. او تا کنون توانسته است سیزده مدال طلا و دوازده مدال نقره‌ی انجمن تصویرگران آمریکا را به‌دست آورد. دلسرت همچنین در ۱۹۹۶ موفق به کسب جایزه‌ی همیلتن کینگ^{۱۶} شد. آثار او هم چنین در موزه‌ها و گالری‌های معروف جهان به نمایش گذارده شده‌اند.

طراحی قوی، ایجاد تضادهای تخیل برانگیز و مملو از جزئیات و تضاد میان سطوح و رنگ‌ها از نکات قابل توجه تصاویر دلسرت هستند. تصاویر کتاب‌ها نشان از قدرت دست تصویرگر، آگاهی بالای او از مفاهیم ادبی و روایت با زبان بصری دارد. ترکیب دنیای فانتزی و واقعی و ایجاد فضاهایی بسیار باور پذیر و زنده در آثار تصویرگر مثال‌زدنی و شایان توجه است. تسلط بالای تصویرگر به طراحی فیگوراتیو و فانتزی، به‌خصوص طراحی شخصیت‌های انسانی و حیوانی در تمامی کتاب‌ها قابل ملاحظه و از نکات قوت کار محسوب می‌شود. با دقت در تصاویر دلسرت این نکته خودنمایی می‌کند که حتی اگر اغراقی در تصاویر صورت گرفته از سر آگاهی و درک کامل تصویرگر بوده است و نه بازی‌های بی‌هدف با فرم یا پیروی از مدهای تصویری رایج. آثار و شیوه کار دلسرت پس از گذشت سی سال برای تعداد بسیاری از تصویرگران جوان منبع الهام‌اند و آموزنده. تعدادی از کتاب‌های این تصویرگر به زبان فارسی نیز ترجمه شده‌اند. از آن جمله می‌توان به ۳ جلد کتاب فسقلی که در سال ۱۳۶۲ در کانون پرورش فکری کودک و نوجوان به چاپ رسید یا کتاب *توما و بی‌نهایت*، که توسط نشر زمان در سال ۱۳۸۲ به چاپ رسید، اشاره کرد.

اسوتلان یوناکوویچ^{۱۷}

اسوتلان یوناکوویچ در ۲۳ ژانویه ۱۹۶۱ در زاگرب به دنیا آمد. در سال ۱۹۸۵ از آکادمی *di Belle Arti di Brera* میلان به عنوان مجسمه‌ساز فارغ‌التحصیل شد. پس از چندی علاقه‌ی فراوانی به تصویرگری احساس کرد و با ماندن و کار در استودیو *Cite Internationale des Arts* پاریس به عنوان تصویرگری فرانسوی شناخته شد. او متن اولین کتابی را که تصویر کرد خود نگاشته و به چاپ رسانید و از آن پس تا کنون، برای تعداد بسیاری کتاب، پوستر و کارت پستال تصویرسازی و طراحی کرده است. یوناکوویچ همچنین به عنوان مجسمه‌ساز و نقاش به فعالیت خود ادامه داده و جوایز ملی و جهانی بسیاری نیز به دست آورده است. تصاویر او را می‌توان در اغلب نمایشگاه‌های مهم جهان یافت. کتاب‌هایی را که او نوشته و تصویرگری کرده است در بیش از بیست کشور به چاپ رسیده است. او تاکنون نمایشگاه‌های فردی و جمعی بسیاری در کشورهای متفاوت برگزار کرده است و امروزه جزو برترین و معروف‌ترین تصویرگران کتاب کودک کرواسی محسوب می‌شود.

کتاب‌ماه کودک و نوجوان
خرداد ۱۳۸۹

اسوتلان یوناکوویچ در بیست سال گذشته حدود ۳۰۰ کتاب مصور و تصویری با زبان‌هایی متفاوت تصویرگری کرده است. فهرست کتاب‌های او نشان می‌دهد که نه تنها تعداد زیادی کتاب‌های ادبی کودکان را تصویرگری کرده بلکه تعدادی کتاب تصویری، کتاب بزرگسال، کتاب درسی و کتاب علمی/آموزشی و همچنین طراحی و تصویرگری برای مجلات و روزنامه‌ها را در کارنامه‌ی کاری خود دارد. این گستردگی کار نشان از میزان انعطاف پذیری، قدرت تصویرگری و تنوع تکنیک دارد. یوناکوویچ طی سالیان سبک‌ها و تکنیک‌های متفاوتی را آزموده و همواره تلاش کرده تا برای بیان داستان یا مفهومی خاص فرم و حالتی جدید و بدیع خلق کند. او تصویرگر و مجسمه‌سازی است که هیچگاه از تجربه کردن امکانات و شیوه‌های نو و به چالش کشیدن توانایی‌هایش نمی‌هراسد.

در فرم، شکل ظاهری و نوع باز شدن بسیاری از کتاب‌های یوناکوویچ، می‌توان تاثیرات ذهن یک مجسمه‌ساز را دید. کتاب‌های او غالباً ایده‌ها و داستان‌هایی بکر و دست اول دارند. ایده‌هایی که بر پایه کنجکاوی‌ها، مشاهدات، دشواری‌ها و تجربیات شخصی او در زندگانی شکل گرفته‌اند. یوناکوویچ از هنر و مهارت بالای خود نه تنها برای تصویرسازی کتاب بلکه برای طراحی، انتخاب فرم و شکل کلی اثر، نوع حروف و صفحه‌آرایی نیز استفاده می‌کند. تصاویر کتاب‌های او هیجان‌انگیز و متفاوت‌اند و مخاطب را به خود جذب کرده و به فکر وا می‌دارند. او قصه‌گویی قهار و خلاق است و شیوه روایتگری و تلاش‌هایش در زمینه ادبیات دریچه‌ای جدید به روی خوانندگان جوان کتاب‌هایش گشوده است. او به‌عنوان یک نقاش، مجسمه‌ساز و تصویرگر دقیقاً می‌داند که مخاطبان آثارش چه نیازها و توانمندی‌هایی دارند و همواره سعی بر بالا بردن سطح سلیقه و دانش آن‌ها دارد.

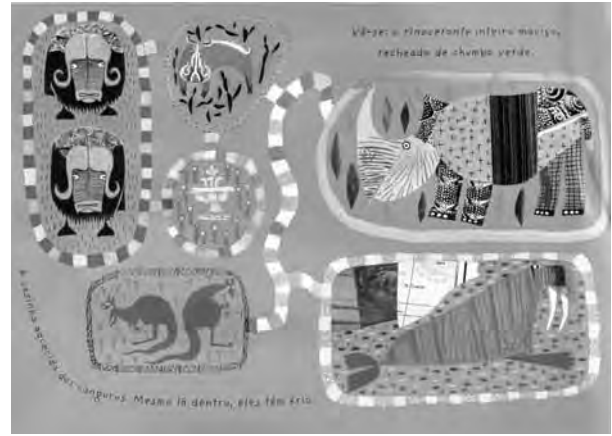
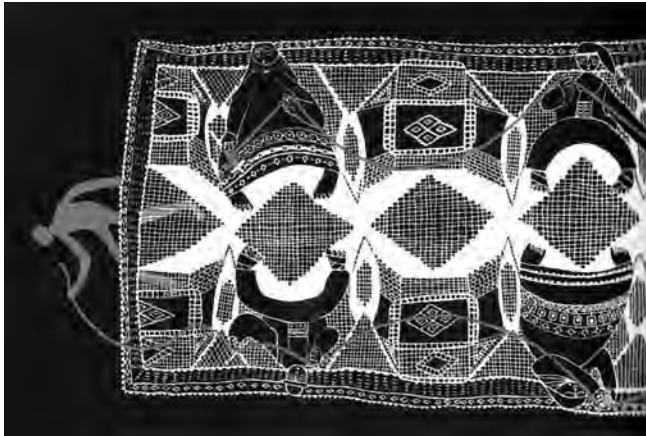
راجر ملو

تصویرگر، نویسنده و نمایشنامه‌نویس. راجر ملو در سال ۱۹۶۵ در برزیل به دنیا آمد. او تاکنون برای بیش از صد کتاب تصویرگری کرده و نویسندگی بیش از نود عنوان از این مجموعه را نیز خود انجام داده است. ملو پس از فارغ التحصیل شدن از مدرسه طراحی (ESDI/UERJ) شروع به کار با زیرالدو در ژاپن^{۱۸} کرد. او تا کنون توانسته است جوایز بسیاری را برای داستان‌ها و تصاویرش در برزیل و سایر نقاط جهان به خود اختصاص دهد. او شانس شرکت در بینال‌های بین‌المللی معروفی چون سالون کتاب پاریس، کاتالان، موتریال، بولونیا، گوتنبرگ-برزیل و بسیاری دیگر را بدست آورده است.

کتاب Meninos do Mangue به نویسندگی و تصویرگری ملو توانسته است جایزه‌ی Fondation Espace Enfants سوئیس را در سال ۲۰۰۲ به خود اختصاص دهد. هم‌چنین سه کتاب گلی در دیگر سو (A Flor do Lado de Lá)، تو نمی‌توانی بیشتر مراقب باشی! (Todo Cuidado é Pouco!) و (Meninos do Mangue) او توانسته‌اند

کتاب‌ماه کودک و نوجوان
خرداد ۱۳۸۹

به لیست «کتاب‌هایی که تمام کودکان پیش از بزرگ شدن باید بخوانند» راه بیابند. این لیست در سال ۲۰۰۷ در روزنامه Folha de São Paulo به چاپ رسیده است.

تصاویری خطی و ساده، انتخاب رنگ‌ها و فرم‌های خاص و متفاوت همگی ریشه در فرهنگ بومی و کهن کشوری دارد که ملو در آن به دنیا آمده و رشد یافته است. استفاده‌ی تصویرگر از رنگ‌های تند و گرم در کنار خطوطی قوی و تزئینات فراوان که ملهم از نقاشی‌های سنتی است، کتاب‌ها را به هنرهای دستی و منطقه‌ای برزیل نزدیک کرده است. در تصاویر او نشانه‌های قومی و فرهنگی به زیبایی خاکی شده و قابل تشخیص اند. طراحی‌ها در تمامی آثار تصویرگر بسیار قدرتمند و ترکیب‌بندی‌ها خلاقانه و بدیع اند. نشانه‌های مذهبی و باورهای جمعی در اکثر تصاویر به زیبایی دیده می‌شوند. استفاده از نوع طراحی بومی و رنگ‌های درخشان همگی برگرفته از دانش بالا و آگاهی تصویرگر از فرهنگ و هنر برزیل است. تصویرگر با این کتاب‌ها به راحتی توانسته مخاطبان را وارد دنیای جادویی و مملو از رنگ و نقش کرده و افسانه‌های قدیمی قوم خود را بازگو کند. تصاویر راجر ملو نمونه‌ای مثال زدنی از هویت تصویری و قصه‌گویی هستند.

یوتا باوئر

«من نمی‌خواهم پشت کتاب‌هایم پنهان شوم»، این یکی از اصولی است که باوئر بر آن پافشاری دارد. وقتی به آثار او با دقت نگاه می‌کنیم در می‌یابیم این نوع نگرش هیچگاه باعث زیان و خسران او نشده است. او بر این باور است که توانسته تجربیات فردی و نقطه نظرهای خود را درباره زندگانی در کارهای کودکان و بزرگسالانش بتند. بخصوص در کتاب‌های تصویری معروفش می‌توان راه‌های متفاوت و گذرگاه‌های آسان و دشوار زندگی را دید و به همراه او و شخصیت‌هایش از دست اندازه‌ها و موانع عبور کرد. کتاب‌های باوئر چندان از سیستم سنتی تصویرگری پیروی نمی‌کند، تصاویر او محافظه کار نیست و تنها برای کودکان خلق نشده است. داستان‌ها و تصاویر باوئر مملو از زندگی است. تصاویر او همواره به شکلی صادقانه شوخ طبع، صمیمی و خوش بین است. هم چنین به گونه‌ای غیر مرسوم و متواضعانه چهره‌ی واقعی حیات و پستی و بلندی‌هایی را که زندگی در پیش رو دارد به نمایش می‌گذارد. زمانی که با دقت به کتاب‌های تصویری باوئر نگاه کنیم چیزهایی را که هسته اصلی حفظ جهان هستند مانند اعتماد، عشق و امنیت حس خواهیم کرد. در طراحی‌ها و کتاب‌های تصویری او همواره نوری از امید وجود دارد. و ایجاد امید، به عقیده باوئر وظیفه اصلی ادبیات کودک است. همیشه شخصیت‌های او از شرایط ایده آل برخوردار نیستند و او سعی می‌کند به شخصیت‌های رها شده و یا بی خانمان خود حس امنیت و امیدواری را بازگرداند. در واقع نبوغ باوئر در نشان دادن وسعت و عمق دنیای این افراد بیش از هر جای دیگری

خود نمایی می‌کند.

یوتا باوئر در سال ۱۹۵۵ به عنوان پنجمین فرزند خانواده چشم به جهان گشود. او در واقع پیش از شروع آموزش تصویرسازی جهان را از زوایای متفاوتی تجربه کرده بود. پس از ده سال نه چندان لذت بخش در مدرسه ابتدایی، برای تحصیل طراحی به دبیرستان فنی هامبورگ رفت. پس از آن در حالی که منتظر بود تا برای ادامه تحصیل در جایی پذیرفته شود به عنوان کمک پرستار در خانه افرادی که ناتوانی‌های جسمی داشتند مشغول به کار شد. سپس از سال ۱۹۷۵ تا ۱۹۸۱ در کالج فنی طراحی هامبورگ تحت نظر پروفسور زیگفرید آلکر^{۱۶} مشغول به آموختن تصویرسازی شد. در این دوران در جریان اعتصاب‌های دانشجویی قرار گرفت و مسلح به قلم توانمند یک طراح کاریکاتور شروع به طراحی پاکارد، اعلان دیواری و پوستر کرد. تصویرهایی که یوتا برای امتحان نهایی دوره آموزشش طراحی کرد تبدیل به اولین پروژه‌ی تصویرسازی او شدند (تصاویری برای کتابی زبان آموز).

در سال ۱۹۸۳ باوئر کتاب «سفر به جزیره عجایب»^{۱۷} به نویسندگی کلائوس کوردون^{۱۸} را تصویرگری کرد. این کار در اصل نقطه عطفی در زندگی حرفه‌ای باوئر شد. چرا که او توانست شغل جانبی خود یعنی پرستاری را رها کند و به عنوان تصویرگری آزاد در هامبورگ مشغول به کار شود. در عین حال این پروژه سنگ بنای ارتباط‌های کاری موفق و پیوسته او با ناشران معتبر و طراز اول شد. این همکاری‌ها به او امکان داد تا کتاب‌های نویسندگان معروفی چون (Christine Nöstlin-Kirsten Boie) (ger) و (Peter Härtling) را تصویرگری کند. یک سال بعد در ۱۹۸۴ باوئر استودیوی شخصی خود را راه اندازی کرد و در آن شروع به طراحی کاریکاتور، انیمیشن و داستان‌های تصویری برای ناشران و مجلات مختلفی چون نشریه‌ی بسیار معروف و پرخواننده‌ی آلمانی به نام بریجیت کرد. در ۱۹۸۵ موفق به دریافت جایزه‌ی کتاب‌های تصویری (Troisdorfer) برای تصاویر کتاب «گاتفرید، خوک پرنده»^{۱۹} شد. باوئر علاوه بر این در طول سالیان متمادی تصویرگری کتاب کودک موفق به دریافت جوایز ملی و بین المللی فراوانی شده است. جوایزی چون لوح افتخار IBBY در سال ۱۹۹۴ برای کتاب «تنها و یگانه»^{۲۰} به نویسندگی نوستلینگر و جایزه‌ی کتاب کودک آلمان را برای کتاب «مادر جیج جینو»^{۲۱} و «فرشته پدر بزرگ»^{۲۲} در سال ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲ دریافت کرد. فیلم‌های کارتونی او نیز توانسته‌اند در فستیوال‌های متفاوت جوایز بسیاری را به خود اختصاص دهند. تعداد زیادی از کتاب‌های باوئر تبدیل به تئاتر و فیلم انیمیشن شده‌اند. هم چنین کتاب‌های او به بیش از ۱۸ زبان ترجمه و در کشورهای متفاوت به چاپ رسیده‌اند.

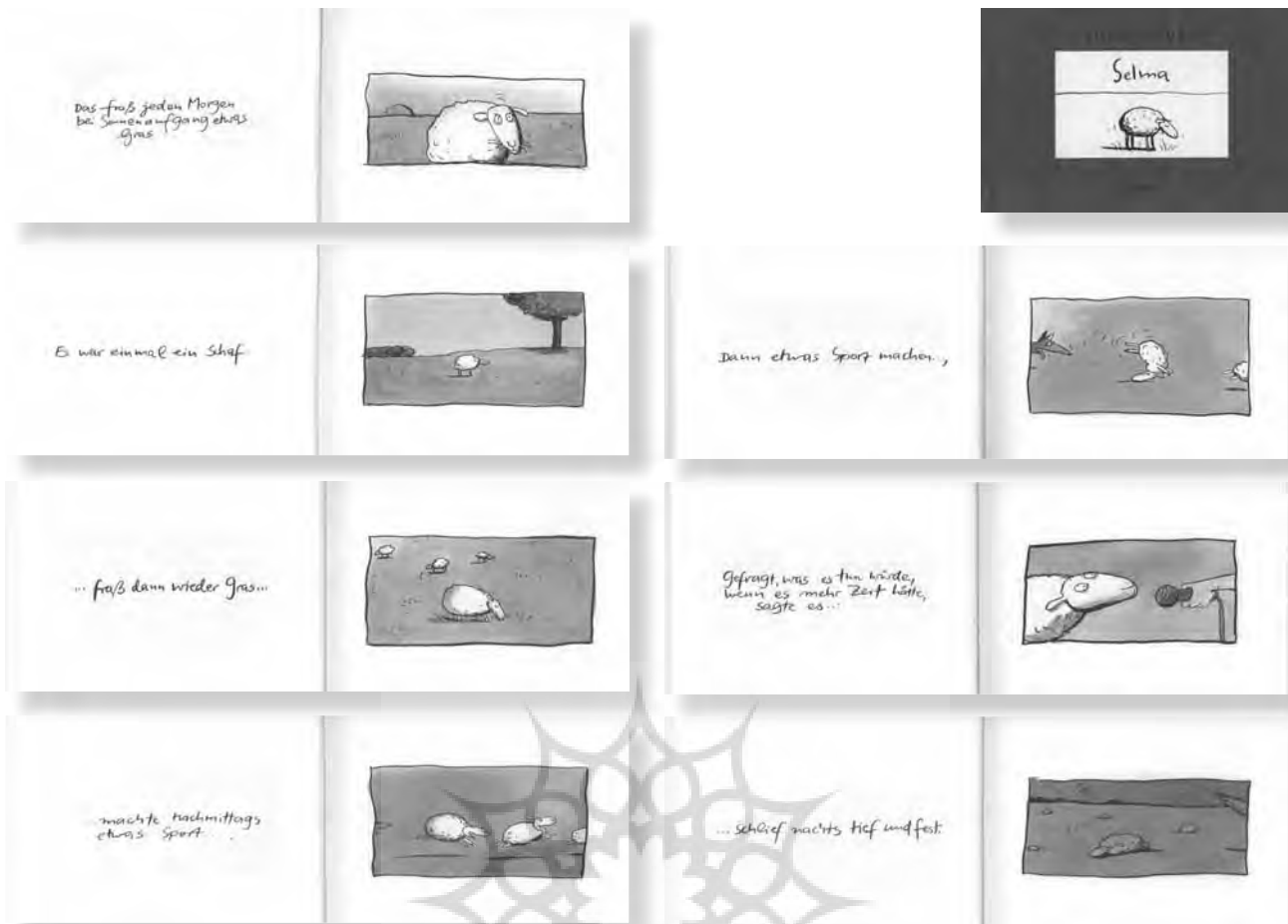

پسر باوئر، جاسپر در سال ۱۹۸۶ به دنیا آمد. در سال ۱۹۹۱ او شروع به همکاری با کریستن بویی روی مجموعه داستان‌های تصویری درباره‌ی «جولی» کرد. این داستان تصویری ابتدا به صورت هفتگی در تلویزیون ملی به نمایش درآمد و سپس به دلیل محبوبیت بسیار به شکل کتاب تصویری به چاپ رسید. تجربه‌های فردی و دست اول او در کار با پسرش به باوئر امکان درک بیشتر مخاطب را به ارمغان آورد. هم چنین با گذشت زمان باوئر موفق به یافتن قدرت قلم و سبک شخصی و قابل تفکیک شد. او در این دوران کم کم با توجه و علاقه به آثار نقاشانی چون پیکاسو، میرو و کلی شروع به حذف جزئیات و سادگی تصاویر و تجربه در زمینه تمرکز و تقلیل کرد. به واسطه‌ی تبدیل شدن به تقلیل‌گرایی باریک بین و دقیق، یوتا باوئر تلاش کرد تا به شیوه‌ای کاملاً شخصی دست یابد. نخستین نمونه از داستان و تصاویر تقلیل یافته‌ی باوئر در رابطه با موضوعی پیچیده، به شکل تفکرات فیلسوفانه یک گوسفند به نام «سلما»^{۲۹} شکل گرفت. کتابی که مفهوم شادی در زندگی را به چالش می کشید، این اثر در سال ۲۰۰۰ به چاپ رسید. در این جا نیز باوئر مانند سایر آثارش به موضوعی در رابطه با زندگانی روزمره پرداخته است. آن گونه که باوئر عنوان می کند نیروی محرکه خلق داستان سلما شنیدن یک مصاحبه رادیویی با یک چوپان که در دل کوهستان زندگی می کرد بود.

یوتا باوئر همواره تلاش کرده است تا راه‌های جدید و مبتکرانه را بیازماید و از تکرار شیوه‌های آزمایش شده و تبدیل آن‌ها به یک نشان تجاری بپرهیزد. باوئر خود در رابطه با رشد هنری و علاقه‌اش به تجربه کردن می گوید: من همیشه تلاش کرده‌ام تا از خلق تصاویر کم مایه و سطحی و داستان‌های صیقلی و بی‌معنا دوری کنم. او همواره با ذهنی باز و روحیه‌ای خوشبینانه به تجربه‌های جدید در متن و تصویر پرداخته است. با وجود پیچیدگی فزاینده هنرمندی با تجربه، او دائماً سعی کرده است تا آثاری قابل درک و بر پایه زندگی واقعی خلق کند. آثار این تصویرگر از روشنی و وضوح خاصی برخوردار است و گاهی ملودی یک آهنگ را می توان در آن‌ها احساس کرد. توانایی ویژه او در نگاه کردن به پیرامون از دید کودکان مثال زدنی است. او نه تنها خود نویسنده‌ای توانا است بلکه تعهدی جدی در انتخاب متن‌های مناسب و گیرا برای تصویرگری احساس می کند.

باوئر در بیشتر آثارش تلاش کرده است تا بر اساس داستان تکنیک و سبکی متنوع برگزیند. در برخی از کتاب‌ها خطوط بازی‌هایی دلربا و تاثیر گذار دارند و در برخی دیگر استفاده از کلاژ، چاپ مهر، کاغذهای باطله و طراحی، تصاویر را تبدیل به

ایده‌هایی منحصر به فرد و تماشایی کرده‌اند. با این تنوع و انفعال، تصویرگر توانسته است در زمانی شادی و در جایی بازی و حرکت و در جایی دیگر معما و اندوه را با ظرافت و زیبایی در عین حال با دقتی بسیار بالا و رویکردی جدی و حرفه‌ای نشان دهد. یوتا باوئر نیازی ندارد تا برای بیان حقیقت زندگی بر روی کاغذ، خود را زیاد به زحمت اندازد او برای این که همه نقطه نظرانش را به زیبایی بیان کند تنها نیاز به مرکب، قلم، رنگ و گاهی نیز مدادشمعی دارد. هر کدام از کتاب‌های او پیام و ویژگی مخصوص به خود را دارند. مفاهیم روزمره و ارتباط‌های خانوادگی و اجتماعی که سؤال‌هایی بسیار مهم و فلسفی را مطرح می‌کنند از موضوعات مورد توجه او هستند. داستان‌های باوئر عموماً شوخ و بازیگوشانه‌اند. باوئر با خطوطی محکم و زنده تصویرگری می‌کند و در بیشتر آثارش تصاویر او چنان راوی مستقل هم‌تراز و در کنار متن، داستان را بازگو می‌کنند. او به شکلی نامحدود در رابطه با طبیعت انسان‌ها و موضوعات مختلف زندگی طراحی می‌کند. شخصیت‌ها در بیشتر آثار او در ابتدا چنان افرادی گمگشته در دنیایی بزرگ سرگردانند، اما همواره چتر حمایتی قوی آنان را به مقصود می‌رساند.

یوتا باوئر به شکلی هنرمندانه فعل و انفعالات رنگ‌ها و فرم‌ها را با لحنی شاعرانه در تصاویر و متنی ساده توضیح می‌دهد. تصاویر جادویی او بدون ایجاد اضطراب و دلواپسی خواننده را به دریافت روح داستان‌ها و افسانه‌ها دعوت می‌کند. امید در تصاویر و کتاب‌های باوئر حرف اول را می‌زند. امید به زندگی و آینده‌ای بهتر. یکی از کتاب‌های باوئر که با وجود سادگی مفاهیم پیچیده‌ای را عنوان می‌کند کتاب «مامان جیغ جیغو» است. در این کتاب تصویرها کاملاً روایتگراند، اگر بیننده به زبان آلمانی آشنایی نداشته باشد با دیدن تصویرها کاملاً به موضوع کتاب و اوج و فرود داستان پی می‌برد. به دیگر سخن تصاویر بیشتر از متن می‌توانند سرگذشت بچه‌ای که مادرش فریاد بلندی سر او می‌کشد و بدن او به چندین پاره تقسیم می‌شود را بازگو کنند. داستانی که تصاویر بازگو می‌کند ساده و در عین حال تفکر بر انگیز است، داستانی که شاید بهتر باشد تمامی بزرگسالان آن را بخوانند. مادر بر سر کودکش فریاد می‌کشد و ناگهان بر اثر این فریاد بدن پنگوئن کوچک تکه تکه شده و هر تکه به گوشه‌ای از جهان پرتاب می‌شود. حال مادر باید سفری طولانی و دشوار را پیش گیرد و تکه‌های وجود فرزندش را جمع کرده به هم بدوزد. تصویرهای بسیار زیبای کتاب، هیجان‌ات روحی و آسیب‌های روانی‌ای را که کودک در چنین موقعیت‌هایی تجربه می‌کند به درستی و با نکته سنجی به نمایش گذارده‌اند. مفاهیم موجود در تمامی آثار باوئر اگرچه ساده هستند، اما بسیار هنرمندانه و تأثیرگذار به تصویر درآمده‌اند.

یکی دیگر از کتاب‌های تاثیرگذار و جذاب باوئر کتاب فرشته‌ی پدر بزرگ^{۳۷} نام دارد. یوتاباوئر با شوخ طبعی‌ای ظریف و داستانی ساده نشان می‌دهد که چگونه ممکن است طلسم زندگی پدر بزرگ و خوش‌شانسی او به دلیل وجود فردی خاص باشد، فرشته‌ای که همه جا همراه او بوده و مراقبش است. در این کتاب نیز تصویر عنصری جدایی ناپذیر و روایتگر است. این تصاویر هستند که وجود فرشته را بیان می‌کنند. در حالی که در متن پدر بزرگ گذشتن از تمامی حوادث زندگی خود را به حساب خوش اقبالی و شانس می‌گذارد، تصاویر داستانی دیگر می‌گویند. پدر بزرگ در قسمتی از متن می‌گوید: هیچ چیزی نتوانست به من صدمه بزند. او در اصل توانسته است از جنگ با نازی‌ها و زندگی دشوار پس از جنگ جان سالم بدر برد، ازدواج کند و خود صاحب فرزند شود. و در تمام این مدت هیچ چیز به او آسیبی نرسانده، او زندگی زیبایی داشته است. حتی اگر خواننده به فرشته‌ی نگهبان و موضوعاتی از این دست اعتقاد نداشته باشد، داستان و تصاویر به قدری قدرتمند، ساده و تاثیرگذارند که بیننده را وادار به دیدن چندباره‌ی کتاب می‌کنند. باوئر با سادگی تمام موفق شده است تا بخشی از تاریخ نه چندان شاد کشورش را در دل این کتاب بگنجانند و نبوغ خود را در جلوگیری از سقوط کتاب به ورطه شعارزدگی و یأس نشان دهد. تصاویر جنگ، ناپدید شدن دوست یهودی و گرسنگی با حضور نامحسوس اما شادی آور فرشته‌ی آبی همراه‌اند. حضوری که شادی بخش و امیدوار کننده است. تصویرسازی این کتاب دارای حسی از رهایی و در عین حال دقت و شفقتی است که در تصاویر کوانتین بلیک (تصویرگر انگلیسی) دیده می‌شود، مانند بلیک، باوئر نیز به زیبایی طنز و تاجر را در هم آمیخته است.

از دیگر آثار متفاوت و چندلایه‌ی باوئر می‌توان به کتاب سلما اشاره کرد. سلما قصه گوسفندی است که در باره‌ی زندگی خود و مفهوم شادی سخن می‌گوید. خبرنگاری از سلما می‌پرسد: «شادی چیست؟» سلما پاسخ می‌دهد: «شادی خوردن کمی علف در زمان طلوع آفتاب، بازی با بچه‌ها تا زمان ناهار، کمی ورزش بعد از خوردن ناهار، خوردن کمی علف، صحبت با همسایه‌ها در غروب و بعد خوابی دوست داشتنی و طولانی است.» از او سؤال می‌شود اگر زمان بیشتری داشته باشد چه می‌کند و او پاسخ می‌دهد: «کمی بیشتر علف می‌خورم، کمی با بچه‌ها بازی می‌کنم و...». اگر یک میلیون دلار برنده شود چه؟ و سلما پاسخ می‌دهد: «کمی علف می‌خورم، با بچه‌ها بازی می‌کنم و...». کتاب سلما کتابی است در رابطه با ارزش‌های داشتن زندگی‌ای ساده و شاد. سلما کتابی است کوچک، با جلدی قرمز و تصاویری بسیار ساده. باوئر با تصاویری ساده و بیانگرا موفق شده است تا مفهومی پیچیده را به طیف گسترده‌ای از مخاطبان انتقال دهد. این کتاب به راحتی می‌تواند مخاطب خردسال و بزرگسال را به خود جذب کند. شاید برای شاد بودن باید زندگی را ساده تر کرد!

منابع:

- <http://www.chlhistory.org/andersen/about>
- <http://users.telenet.be/carllcneut>
- <http://www.etiennedelessert.com/>
- <http://www.svjetlanjunakovic.com>

dem grünen Haus. Ein Märchen aus Portugal”, Ravensburg: Maier 1985. [Estrella from the green house]

7. Ebd. (Text), “Die schwarzen Engel. Ein Märchen aus Virginia”, Ravensburg: Maier 1985. [The black angels]

8. Ebd. (Text), “Die Sirenenforelle. Ein Märchen aus der Normandie”, Ravensburg: Maier 1985. [The sirene-trout]

9. Ebd. (Text), “Der Weißwurstkönig. Ein Märchen aus Persien”, Ravensburg: Maier 1985. [The bavarian veal sausage-king]

10. Behncke, Waldrun (Text), “Gottfried, das fliegende Schwein”, Weinheim: Beltz & Gelberg 1985. [Gottfried, the flying pig]

فهرست کتاب‌های تصویری یوتا باوئر:

1. Wandrey, Uwe (Text), “Der Zauberbäcker Balthasar”, Hamburg: VSA 1981. [The magical baker Balthasar]
2. Kordon, Klaus (Text), “Die Reise zur Wunderinsel”, Weinheim: Beltz & Gelberg 1983. [Journey to the isle of wonder]
3. “Das Suchbuch”, Ravensburg: Maier 1984. [The searching-book]
4. Behncke, Waldrun (Text), “Aus der Rätselküche”, Ravensburg: Maier 1984. [From the riddlekitchen]
5. Oker, Eugen (Text), “Es war einmal ein Mann...”, Ravensburg: Maier 1984. [Once there was a man...]
6. Askenazy, Ludvík (Text), “Estrella aus

25. Maske, Ulrich (Text), "Das Abendschiff. Abend-, Schlaf- und Wiegenlieder für kleine und große Träumer", Frankfurt / Main: Büchergilde Gutenberg 1995. [The evening-ship. Bedtime stories]
26. Nöstlinger, Christine (Text), "Der TV-Karl", Weinheim: Beltz & Gelberg 1995. [TV-Karl]
27. Pludra, Benno (Text), "Das Herz des Piraten", Weinheim: Beltz & Gelberg 1995. [3. Aufl.] [The heart of the pirate]
28. Pudiel, Volker (Text), "Ketchup, BigMac, Gummibärchen. Essen im Schlaraffenland", Weinheim: Beltz Quadriga 1995. [Ketchup, BigMac, jellybabies. Food in Schlaraffen Land]
29. Behrend, Georg (Text), "Vremd & vertraut", Berlin: Elefant-Press 1996. [Foreign and familiar]
30. Boie, Kirsten (Text), "Juli wird Erster", Weinheim: Beltz & Gelberg 1996. [Juli wins]
31. Morgenstern, Christian (Text), "Schnigula, schnagula", Frankfurt / Main: Fischer 1996.
32. "Selma", Oldenburg: Lappan 1997.
33. Boie, Kirsten (Text), "Man darf mit dem Glück nicht drängelig sein", Hamburg: Oetinger 1997. [You shouldn't push for fortune]
34. "Papa liebt dich!", Frankfurt / Main: Schöffling 1998. [Daddy loves you]
35. "Die Königin der Farben", Weinheim: Beltz & Gelberg 1998. [Queen of colours]
36. "Ein Engel trägt meinen Hinkelstein", Oldenburg: Lappan 1999. [An angel is carrying my standing stone]
37. Boie, Kirsten (Text), "Juli und die Liebe", Weinheim: Beltz & Gelberg 1999. [Juli and love]
38. Krüss, James (Text), "Der Leuchtturm auf den Hummerklippen", Hamburg: Carlsen 1999. [The lighthouse on top of the lobster-cliff]
39. Wetering, Janwillem van de (Text), "Stachel-Charlie und der gestrandete Hund", München: Hanser 2000. [Spiky Charlie and the stranded dog]
40. "Schreimutter", Weinheim: Beltz & Gelberg 2000. [The screaming mother]
11. Härtling, Peter (Text), "Sofie hat einen Vogel", Weinheim: Beltz & Gelberg 1986. [Sofie has a bird / has bats in the belfry]
12. Nöstlinger, Christine (Text), "Der Hund kommt", Weinheim: Beltz & Gelberg 1987. [The dog is coming]
13. "Stell dich doch nicht so an!!", Oldenburg: Lappan 1988. [2. Aufl.] [Don't be such a ninny]
- Nöstlinger, Christine (Text), "Der Zwerg im Kopf", Weinheim: Beltz & Gelberg 1989. [The dwarf in the head]
14. "Life is comic. Bildergeschichten", Oldenburg: Lappan 1990. Boie, Kirsten (Text), "Kein Tag für Juli", Weinheim: Beltz & Gelberg 1991. [Bad hair day for Juli]
15. Ebd. (Text), "Alles ganz wunderbar weihnachtlich", Hamburg: Oetinger 1992. [Everything is wonderful christmassy]
16. Härtling, Peter (Text), "Sofie macht Geschichten", Weinheim: Beltz & Gelberg 1992. [6. Aufl.]
17. Nöstlinger, Christine (Text), "Ein und alles", Weinheim: Beltz & Gelberg 1992. [The one and only]
18. Ebd. (Text), "Hugo, das Kind in den besten Jahren", Weinheim: Beltz & Gelberg 1992. [Hugo, a child in prime]
19. Boie, Kirsten (Text), "Juli, der Finder", Weinheim: Beltz & Gelberg 1993. [Juli, the finder]
- Ebd. (Text), "Abschiedskuss für Saurus", Hamburg: Oetinger 1994. [Goodbye-kiss for Saurus]
20. Ebd. (Text), "Juli tut Gutes", Weinheim: Beltz & Gelberg 1994. [Juli does a good deed]
21. Nöstlinger, Christine (Text), "Wir pfeifen auf den Gurkenkönig", Weinheim: Beltz & Gelberg 1994. [2., in der Ausstattung veränderte Aufl.] [We flout the cucumber-king]
22. Wetering, Janwillem van de (Text), "Die kleine Eule und der Weg ins Leben", München: Hanser 1994. [The small owl and the way into life]
23. "Abends, wenn ich schlafen geh", München: Hanser 1995. [At night, when I go to sleep]
24. Boie, Kirsten (Text), "Juli und das Monster", Weinheim: Beltz & Gelberg 1995. [Juli and the monster]

Leben: Ein Kinderbuch über Obdachlosigkeit", Hamburg: Hinz & Kunzt 2008. [A medium-nice life: A children's book about homelessness]

59. Boie, Kirsten (Text), "Juli! Geschichten zum Vorlesen", Weinheim: Beltz & Gelberg 2008. [All stories from Juli, read-aloud]

60. "Emma wohnt" / "Emma isst" / "Emma lacht" / "Emma weint", Hamburg Carlsen 2009. [Emma lives / Emma eats / Emma laughs / Emma cries]

61. Erhardt, Heinz (Text), "Ein Nasshorn und ein Trockenhorn", Oldenburg: Lappan 2009.

62. Nöstlinger, Christine (Text), "Der Zwerg im Kopf", Weinheim: Beltz & Gelberg 2009. [The dwarf inside the head]

بی نوشت:

1- David Almond

2- Jutta Bauer

3- Bartolomeu Campos de Queiros

4- Lennart Hellsing

5- Louis Jensen

6 Carll Cneut

7 Etienne Delessert

8 Svjetlan Junakovic

9 Roger Mello

10 Geert De Kockere

11 The Endless Party

12 Story Number One

13 A Long Long Song

14 The Seven Dwarfs

15 Humpty Dumpty

16 Hamilton King

۱۷ توضیحات کامل در رابطه با این تصویرگر و تحلیل تعدادی از آثارش به قلم نویسنده در شماره ۱۴۶ کتاب ماه کودک و نوجوان تحت عنوان "تفاوت های جذاب و تصاویر خارق العاده" آمده است.

18 Zapin

19 - Siegfried Oelker

20 Journey to the Isle of Wonder

21 - Klaus Kordon

22 Gottfried, the Flying Pig. By: Waldrun Behncke

23 The One and only

24 The Screaming Mother

25 Grandpa's Angel

26 Selma

27 Grandpa's Angel

41. Kantelhardt, Arnhild (ed.), "Es war eine dunkle stürmische Nacht. Vorleseklassiker", Hildesheim: Gerstenberg 2001. [It was a dark and stormy night]

42. "Opas Engel", Hamburg: Carlsen 2001. [Grandpa's angel]

43. "Ich sitze hier im Abendlicht", Letters selected and illustrated by Jutta Bauer. Hildesheim: Gerstenberg 2003. [Sitting here in sunset]

44. "Opas Engel. Skizzenbuch", Hamburg: Carlsen 2003. [Grandpa's angel. Sketchbook]

45. "Liebspaa... küsst euch ma...", Hamburg: Carlsen 2005. [Lovers, let's kiss]

46. Boie, Kirsten (Text), "Juli!", omnibus volume, Weinheim: Beltz & Gelberg 2005.

47. Mozart, Wolfgang Amadeus (Text), "Bona nox", Hildesheim: Gerstenberg 2005.

48. Pehnt, Annette (Text), "Der kleine Herr Jakobi", München: Piper 2005. [Little Mr. Jakobi]

49. Stamm, Peter (Text), "Warum wir vor der Stadt wohnen", Weinheim: Beltz & Gelberg 2005. [Why we live at the edge of town]

50. "Das Leben eben" Homage to Manfred Bofinger, foreword by F.W. Bernstein, epilogue by Volker Pfüller, illustrations by Manfred Bofinger and Jutta Bauer, Berlin: Aufbau 2006. [That's life]

51. Boie, Kirsten (Text), "Juli! Alle Juli-Geschichten in einem Band", Weinheim: Beltz & Gelberg 2006. [Juli. Omnibus Volume]

52. Janisch, Heinz (Text), "Einfach du", München: Sanssouci 2006. [Simply you]

53. Pehnt, Annette (Text), "Rabea und Mari-li", Hamburg: Carlsen 2006.

54. Schubiger, Jürg / Hohler, Franz (Text), "Aller Anfang", Weinheim: Beltz & Gelberg 2006. [The very beginning]

55. Steinhöfel, Andreas (Text), "Froschmaul-Geschichten", Hamburg: Carlsen 2006. [Frog-mouthstories]

56. Pehnt, Annette (Text), "Herr Jakobi und die Dinge des Lebens", München: Piper 2007. [Mr. Jakobi and the things in life]

57. "Ich ging durch die Hölle", Hamburg: Carlsen 2007. [I walked through hell]

58. Boie, Kirsten (Text), "Ein mittelschönes